

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 21Cob/93/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313224786
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Foltán
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2313224786.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Foltána a sudcov JUDr. Boženy Husárovej a JUDr. Pavla Lacza v právnej veci žalobcu Mesto Sereď, Námestie republiky 1176/10, Sereď, zastúpeného advokátom JUDr. Mariánom Haršánym, Hlavná 31, Trnava proti žalovanej Mgr. L. F., R. E. XXXX/XX, J., zastúpenej advokátom JUDr. Ivanom Jánošíkom, Klincova 35, Bratislava, o zaplatenie 12.155,61 eur, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta č. k. 5C/319/2013-298 zo dňa 10.02.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca sa v konaní domáhal voči žalovanej zaplatenia 12.155,61 eur (366.200,- Sk) ako náhrady škody, ktorú mu v rokoch 1998 až 2002 spôsobila v súvislosti s porušením zmluvnej povinnosti evidovať poplatky za hrobové miesta a tieto mu odvádzať. Poukazoval na to, že so žalovanou na roky 1998 až 2002 uzavrel mandátne zmluvy na vykonávanie pohrebných a cintorínskych služieb, ktorými sa žalovaná zaviazala vykonávať správu poplatkov za hrobové miesta, žalobcovi poskytovať údaje o hrobových miestach a vyberané poplatky odvádzať na jeho účet, pričom žalobca na základe kontroly hlavnej kontrolórky mesta v roku 2007 zistil, že žalovaná viedla dvojité evidencie poplatkov a za uvádzané obdobie mu odviedla na poplatkoch o 12.155,61 eur menej ako od občanov vybrala.

Žalovaná žiadala návrh zamietnuť. Namietala, že žiadnu zákonnú ani zmluvnú povinnosť neporušila a žalobcovi škodu nespôsobila. Súčasne vznesla námietku premlčania práva žalobcu a poukazovala na to, že podľa právnej úpravy platnej v rozhodnej dobe žalobca nemal nárok na poplatok za hrobové miesta, nakoľko zákon č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch, ktorý obsahoval taxatívnu úpravu poplatkov, takýto poplatok neupravoval.

Okresný súd Galanta rozsudkom zo dňa 10.02.2014 žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 12.155,61 eur do troch dní a súčasne vyslovil, že o trovách konania rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Podľa odôvodnenia rozhodnutia žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že so žalovanou uzatvoril mandátne zmluvy na vykonávanie pohrebných a cintorínskych prác na rok 1998 v znení dodatku č. 1 a mandátne zmluvy na vykonávanie pohrebných a cintorínskych služieb na roky 1999, 2000, 2001 a 2002. Podľa dodatku č. 1 k mandátnej zmluve na r. 1998 sa žalovaná zaviazala zabezpečovať vyberanie poplatkov, ktoré mala zúčtovať dvakrát ročne a to k 31.6. a k 31.12. príslušného roka. Podľa čl. 2 posledný odsek mandátnej zmluvy na r. 1999, 2000 ako i mandátnych zmlúv na ďalšie vedené roky sa žalovaná zaviazala vykonávať správu poplatkov za hrobové miesta. Na základe uvedených zmlúv mala žalovaná poukazovať poplatky na účet žalobcu a zároveň mala spolu s poukazovaním poplatkov žalobcovi

poskytovať aj údaje o hrobových miestach a to: časť cintorína, č. sektoru, č. hrobového miesta, typ hrobu, meno platiteľa, mesto, ulica a číslo domu platiteľa, dátum zaplatenia, ako aj údaje o tom, na aké obdobie si platiteľ uvedené hrobové miesto zaplatil. Uvedené údaje mala žalovaná spolu s poukázaním vybraných správnych poplatkov odovzdávať žalobcovi k 30.6. a 15.12 príslušného kalendárneho roka, na ktorý bola mandátna zmluva uzatvorená. Žalobca prostredníctvom hlavnej kontrolórky Mesta Sereď vykonal v 1. polroku 2007 finančnú kontrolu za účelom zistenia dodržiavania Zákona č. 470/2005 Zb. z. o pohrebníctve, Z.č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní, ako aj za účelom napĺňania príjmovej položky č. 212003 v rozpočte žalobcu i žalovanej za obdobie 1997-2006. Pri kontrole zamestnankyňa žalovanej náhodne odovzdala žalobcovi takú evidenciu poplatkov za hrobové miesta, v ktorej boli evidované skutočne vybrané poplatky. Na základe uvedeného hlavná kontrolórka Mesta Sereď zistila, že žalovaná viedla dvojité evidencie a to jednu pre vlastnú potrebu, kde uvádzala skutočné vybrané poplatky a druhú, ktorú predkladala žalobcovi ako podklady pre odvádzanie vybraných poplatkov. Pri porovnaní uvedených dvoch evidencií vznikol za r. 1998 rozdiel vo výške 81.700,-Sk, za r. 1999 vo výške 77.800,-Sk, za r. 2000 vo výške 102.900,-Sk, za r. 2001 vo výške 81.600,-Sk a za r. 2002 vo výške 22.200,-Sk. Tým, že žalovaná neodvázala žalobcovi poplatky za hrobové miesta, ktoré v mene žalobcu vyberala, vznikla žalobcovi škoda vo výške rozdielu medzi skutočne vybranými poplatkami a poplatkami, ktoré boli odvedené na účet žalobcu vo výške 366.200,-Sk. Nárok žalobcu vyplýva zo všeobecne záväzných nariadení Mesta Sereď. Žalobca vychádzal z reálnych príjmových pokladničných dokladov, ktoré boli vystavené a do zoznamov napísané. Príjmové pokladničné doklady zo strany žalovanej neboli žiadnym spôsobom spochybnené a nebolo spochybnené ani vystavovanie predmetných zoznamov. Vystavenie príjmových pokladničných dokladov na základe rukou písaných zoznamov potvrdila i svedkyňa P.. Poukázal na to, že ide o riadne účtovné doklady, ktoré žalovaná vydávala na základe prijatej hotovosti do pokladne. Vzťah medzi žalovanou a žalobcom je obchodnoprávny a preto žalovaná ako podnikateľka zodpovedá žalobcovi za spôsobenú škodu bez ohľadu na zavinenie v zmysle ust. § 373 a nasl. Obchodného zákonníka. Pri preukazovaní nároku žalobcu tak stačí preukázať tri predpoklady zodpovednosti žalovanej za spôsobenú škodu - porušenie povinnosti, vznik ujmy (škody) a príčinnú súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom ujmy. Žalovaná takisto zodpovedá žalobcovi za spôsobenú škodu bez ohľadu na skutočnosť, či uvedené finančné prostriedky vyberala priamo ona alebo jej zamestnankyňa. Žalobca je v zmysle ust. § 17 ods. 1 Vyhl.č. 46/1985 Zb. z. o postupe pri úmrtí a pohrebníctve zriaďovateľom cintorínov v Sereďi, v Hornom Čepení a v zmysle ust. § 4 ods. 3 písm. f/ Z.č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, má povinnosť zabezpečovať správu týchto cintorínov. Jednou z povinností navrhovateľa je prepožičať miesto na pohrebisku v zmysle § 18 ods. 1 Vyhl. č. 46/1985 Zb. . Za prepožičanie miest na pohrebisku vyberá žalobca cintorínske poplatky a ich výška a základ je ustanovený v čl. 4 všeobecne záväzného nariadenia Mesta Sereď č. 8/1995 v znení neskorších ustanovení. Tieto poplatky sú príjmom zriaďovateľa pohrebiska, t.j. žalobcu, ktorý prepožičiava miesto na pohrebisku. Nakoľko bolo preukázané, že žalovaná poverená správou cintorínskych poplatkov vybrala za obdobie r. 1998-2002 cintorínske poplatky vo výške 618.600,-Sk, ale na účet žalobcu odviedla len 252.400,-Sk, rozdiel predstavuje sumu vo výške 366200,-Sk, ktorá mala byť príjmom žalobcu. Ďalej uviedol, že podľa jeho názoru nárok nie je premlčaný, keďže medzi žalobcom a žalovaným ide o obchodnoprávny vzťah, kde v zmysle ust. § 398 Obchodného zákonníka „pri práve na náhradu škody plynie premlčacia doba odo dňa, keď sa poškodený dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode o tom, kto je povinný na jej náhradu; končí sa však najneskôr uplynutím 10 rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.“ V zmysle tohto ustanovenia sa právo na náhradu škody môže premlčať v tzn. Subjektívnej 4-ročnej lehote alebo v objektívnej 10-ročnej lehote. Pritom je zrejmé, že právo na náhradu škody sa nepremĺčalo v objektívnej 10-ročnej lehote (ak by sa aj premlčala, žalovaná by musela preukázať, kedy došlo k porušeniu povinnosti žalobcom). Pri subjektívnej 4-ročnej lehote by žalovaná musela preukázať, kedy sa žalobca dozvedel alebo mohol dozvedieť o škode a že od tohto momentu uplynul čas dlhší ako 4 roky. Keďže žiadnu z týchto skutočností žalovaná nepreukázala, právo žalobcu dosiaľ nie je premlčané. K samotnému obchodnoprávnemu vzťahu medzi žalobcom a žalovanou poukázal na ust. § 261 ods. 2 Obch. zákonníka a ust. § 261 ods. 5 Obch. zákonníka. V prípade však, ak by sa i pripustila skutočnosť, že medzi žalobcom a žalovanou ide o občianskoprávny vzťah, i v tomto prípade je objektívna premlčacia doba 10-ročná z toho dôvodu, že žalobca si uplatňuje nárok na náhradu škody, ktorá mu bola spôsobená úmyselne a nie nedbanlivostne, bez ohľadu na skutočnosť, či škoda bola spôsobená priamo žalovanou osobne alebo jej zamestnankyňou, za ktoré konanie žalovaná zodpovedá v občianskoprávných vzťahoch v zmysle ust. § 420 ods. 2 Obč. zákonníka alebo obchodnoprávných vzťahoch v zmysle ust. § 375 Obch. zákonníka. K námietke žalovanej o tom, že žalobca nemá nárok na tzv. poplatky za hrobové miesta uviedol, že ide o poplatok za prenájom hrobového miesta, ktorý treba posudzovať ako nájomné za hrobové miesto, ktoré bolo prepožičané v zmysle ust. § 17 Vyhl.

Ministerstva zdravotníctva ČSSR č. 46/1985 Z.z. . K prevedeniu výkonu správy na žalovanú uviedol, že k žiadnemu prenosu výkonu štátnej správy alebo samosprávy zo strany žalobcu neprešlo a žalovaná mala na základe mandátnej zmluvy v mene žalobcu vyberať predmetné poplatky za hrobové miesta. Všeobecné záväzné nariadenie je platné, žalovaná pri tom nepoukázala na žiadne konkrétne rozpory s právnou úpravou a toto ani nikdy nebolo vyhlásené za neplatné. V súvislosti s právnou úpravou obsiahnutou vo vyhláske č. 46/1985 Z.z. uviedol, že túto treba posudzovať v zmysle súčasnoprávnej terminológie a v zmysle nej nie je žiadny rozdiel medzi prepožičať a prenajať. Žalobca je vlastníkom predmetných pozemkov, na ktorých sa nachádzajú hrobové miesta, resp. ich má v nájme a preto má oprávnenie vyberať predmetné poplatky. Rovnako taktiež i mandátne zmluvy je potrebné posudzovať podľa ich obsahu. Podľa obsahu týchto zmlúv bola žalovaná poverená len výkonom určitých činností v rámci správy cintorína, výkonom takýchto činností súkromnoprávnou zmluvou mohol žalobca poveriť kohokoľvek a nejde o prenesenie výkonu správy cintorína.

Primátor Mesta Sereď Mgr. R. R. uviedol, že má vedomosť o tom, že v súvislosti s výberom za hrobové miesta žalovaná viedla dvojitú evidenciu, keď prvá bola vedená na rozsiahle množstvo platiacich a druhá bola vedená v takom rozsahu, aby bola napasovaná na rozpočet stanovený mestom. Konkrétne mandátne zmluvy, ktoré boli uzavreté, mali jasne stanovené pravidlá, za akých sa mala platiť, špecifikované podmienky, pričom konkrétne s jeho osobou bola mandátna zmluva uzatvorená v r. 1999. Pri tejto mandátnej zmluve sa vychádzalo zo zmlúv predchádzajúcich. Ďalej uviedol, že si nepamätá, že by v mandátnej zmluve, ktorú uzatváral on alebo jeho predchodca, bola presne špecifikovaná suma, ktorú mala odporkyňa odvieť mestu. Táto suma bola uvedená iba v rozpočte mesta, keď ide o sumu predpokladanú a bolo by v poriadku, ak by žalovaná uviedla i nižšiu sumu, ak by táto nezodpovedala rozpočtu. Suma na účet žalobcu mala byť odvedená v takej výške, ako mala byť vybratá. Za obdobie r. 1999-2007 v súvislosti s plnením zmluvných podmienok vyplývajúcich z mandátnych zmlúv, kontrola vykonaná nebola. Finančné prostriedky, ktoré žalovaná odvieďa v r. 1998-2002 majú charakter poplatku za hrobové miesto tak, ako je zakotvené v správe cintorína.

Žalovaná žiadala návrh zamietnuť. Uviedla, že z tvrdenia žalobcu je pravdou iba to, že medzi žalobcom a ňou boli uzavreté mandátne zmluvy a že vykonávala podnikateľskú činnosť. Nikdy neprijala od tretích osôb finančné plnenie alebo iné, ktoré by si ponechala a neodviedla žalobcovi. Nie je pravdou, že by viedla dvojitú evidenciu, keď poukázala na to, že je osobou známou, požívajúcou úctu a nikdy nemala najmenší záujem na úkor niekoho sa obohatiť. Mandátne zmluvy predložené žalobcom nie sú tie, ktoré boli pôvodne uzavreté medzi ňou a žalobcom, tieto boli dopĺňané a vymieňané. Žalobca podľa nich zneužíva stav, že vadne a protiprávne odňal paré zmlúv, ktoré jej patrilo a dodnes jej ho nevydal. Je evidentné, že žalobca pred podaním žaloby predložil iné zmluvy, ako predložil neskôr a vo svojom návrhu neuviedol, čoho sa v podstate domáha. Vyhláska č. 46/1985 bola zrušená zákonom č. 470/2005 a hovorí o prepožičaní miesta na pohrebisku. Jediné, čo žalobca predložil je súhrn pokladničných príjmových dokladov, o ktorých nemá informácie v značnej miere. Poukázala na to, že nikdy neodovzdala príjmové pokladničné doklady, nikdy nebol spísaný preberajúci a odovzdávajúci protokol a finančné prostriedky, ktoré reálne vybrala, aj žalobovi odovzdala. Vzniesla námietku premlčania, pričom poukázala na to, že žaloba sa žalobou podanou 12.5.2008 domáha údajného nároku náhrady škody za r. 1998-2002 a napriek tomu, že svojou žalobou nepreukázal čo do základu i do výšky svoj nárok, je zrejmé, že ak by aj išlo o náhradu škody, čo odmieta, uplynuli objektívne a subjektívne lehoty. Nemá vedomosť, čo má predstavovať suma 366.200,-Sk, o aké platby, od ktorých osôb má ísť, za aké obdobie, na základe akých skutočností a ako k tomuto žalobca dospel. Súhlasí s tým, že pozícia žalobcu je upravená v ust. § 4 ods.3 písm. f/ Z.č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, ktorá právna úprava vymedzuje povinnosti obce vo vzťahu k zriadeniu a prevádzky cintorína. Odmieta však, aby realizáciou úloh obce malo vzniknúť nejaké podnikateľské prostredie a aby vzájomné vzťahy medzi ňou a žalobcom boli riešené inou právnou úpravou ako Občianskym zákonníkom. Žiadna zo zmlúv nevymedzuje osobitné dojednanie o úprave daných vzťahov podľa Obchodného zákonníka. Zotrváva na tom, že vo veci chýba aktívna legitímácia a žalobca nepreukázal skutočnosti, o ktoré svoj údajný nárok, ktorý definuje ako škodu, opiera. Žalobca tvrdí, že by mal nárok na niečo, čo označuje ako poplatok za hrobové miesto. Ide o údajný titul, ktorý však existujúca právna úprava od r. 1998 dodnes nepozná a neumožňuje. Poukázala pritom na § 1 z.č. 544/1990 Z.z. o miestnych poplatkoch, kde sú taxatívne vymenované poplatky, ktoré si obec môže uplatňovať. Takýto poplatok si obec nemôže uplatňovať ani podľa právnej úpravy vymedzenej podľa z.č. 582/2004. Žalobca zamieňa výkon správy podľa z.č. 369/1990 o obecnom zriadení v spojení s ust. § 16 z.č. 470/2005 o pohrebničtvě a v minulosti platnom ust. § 17 Vyhl. Ministerstva zdravotníctva SR č. 46/1985 Zb. o postupe pri úmrtí a pohrebničtvě. Žalobca vykonal pokus o prenesenie výkonu

samosprávy a to správy cintorína spôsobom, ktorý odporuje citovanej právnej úprave a preto minimálne v uvedenej časti sú zmluvy medzi žalobcom a ňou neplatné. Pritom poukázala na ust. § 39 v spoj. s ust. § 41 Občianskeho zákonníka. Ma za to, že na niečo označené ako poplatok za hrobové miesto navrhovateľ nemal a nemá nárok. Odmietla, že by prijala od akejkoľvek tretej osoby plnenie a tie že by žalobcoví, aj keď na základe neplatnej zmluvnej úpravy, neodovzdala. Všeobecne záväzné nariadenie obce, od ktorého a to výlučne si navrhovateľ odvodzuje svoje údajné nároky, navrhovateľ vydal v evidentnom rozpore s existujúcou právnou úpravou. Poukázala na § 17 Vyhl. Ministerstva zdravotníctva SSR č. 46/1985, ktorá hovorí, že cintoríny zriaďujú a spravujú miestne národné výboru (v tomto prípade obce), ktorí správu môžu zveriť iným socialistickým organizáciám. Ide o právnú úpravu platnú do 1.11.2005. Správa pohrebiska, obec, je povinná prepožičať miesto na hrob. Ďalej uviedla, že podľa jej názoru došlo k prechodu realizácie práv obecnej správy mandátnymi zmluvami. Podľa § 18 cit. vyhlášky platnej do 1.11.2005 bolo možné pohrebisko, miesto uloženia pozostatkov len prepožičať. K zmene právnej úpravy prišlo až od 1.11.2005 Zákonom č. 470/2005 o pohrebníctve, kde právo užívať hrobové miesto vznikne uzavretím nájomnej zmluvy. Na jej strane preto nedošlo ku žiadnej škode, ani k bezdôvodnému obohateniu a v tejto súvislosti k predĺženiu premičacích lehôt.

Ďalej uviedla, že dňa 1.8.1997 nastúpila ako správkyňa cintorína a na základe mandátnych zmlúv so žalobcom, zabezpečovala vyberanie poplatkov za hrobové miesta a to dvakrát ročne. Podľa svojho svedomia všetky peniaze, ktoré vybrala, i odovzdala žalobcovi. V r. 2007 bola po vážnej operácii, kedy jej telefonovali, že sa u nej vykonáva kontrola a či môže kontrolórke mesta Sereď odovzdať svoje veci, načo uviedla, že áno. Následne až z médií sa dozvedela, že má byť žalobcovi dlžná za hrobové miesta, pričom predtým jej nikto nič nepovedal, nikto ju nekontaktoval, nepozval a to ani zo strany kontrolórky. Okrem iného jej v tom čase zobrali originály mandátnych zmlúv a to za obdobie r. 1998-2001. V mandátnych zmluvách, ktoré boli uzatvorené za r. 1998-1999 a možno aj za r. 2000, boli uvedené konkrétne sumy, ktoré mala žalobcovi odvieť. Bola to suma 35000,-Sk, ktorá mala byť zaplatená za celý rok, avšak v dvoch splátkach. Vie, že v jednej z mandátnych zmlúv bola určená výška poplatkov 42000,-Sk, avšak v ktorej zmluve to bolo, uviesť nevedela, nakoľko tieto zmluvy jej boli pri kontrole zobraté a k dispozícii ich nemá. Potom ako sa bola pýtať na tieto mandátne zmluvy, jej bola odovzdaná iba kópia za r. 2002. Evidenciu vyberaných poplatkov za hrobové miesta za obd. rokov 1998-2002 viedla jej pracovníčka Z. P., pričom príjmové pokladničné doklady vystavovala taktiež p. P. v prípade, ak tam ona sama nebola. Prehľad vyberaných poplatkov za jednotlivé mesiace a roky s uvedením mien a súm vypracovávala p. P., keď v uvedených tabuľkách uviedla konkrétne sumy, ktoré jednak jednotlivé osoby už uhradili a ktoré mali uhradiť. Až od r. 1998 začali značiť, kto poplatky uhradil a vystavovali príjmové pokladničné doklady. Nemala vedomosť o tom, že by sa viedla dvojitá evidencia, vie len o jednej. V prípade, ak za určité obdobie bolo vybratých viac peňazí, ako ustanovovala mandátna zmluva, žalobcovi odviedla tú sumu, ktorá bola v skutočnosti vybratá. Neskôr uviedla, že zoznamy, ktoré sú písané rukou písala p. P. a tie ktoré sú písané strojom, taktiež písala p. P., avšak tieto išli mestu. Svoju pracovníčku p. P. nekontrolovala a z akého dôvodu je v zozname, ktorý je písaný rukou, uvedených viac osôb, ktoré uhradili poplatky za hrobové miesta ako v zozname, ktorý je písaný strojom a ktorý bol predložený mestu, uviesť nevedela. Peniaze sa vyberali takým spôsobom, že keď prišla osoba, označila č. hrobu a č. sektoru, zaplatila s tým, že peniaze odovzdala buď jej alebo p. P. a následne jej bol vystavený príjmový pokladničný doklad, kde bolo uvedené meno osoby, či sa jedná o jedno, dvojhrob, suma a dátum, kedy uvedenú sumu zaplatil. Zároveň tam bolo uvedené, že je to zaplatené na určitú dobu. Osobu do evidencie zapisovala p. P. a v prípade, ak tam ona nebola, oznámila jej, že tam taká osoba bola a na základe príjmového pokladničného dokladu zapísala uvedenú osobu do evidencie. Mali ešte jeden hrubý zošit, kde bolo napísané meno zomrelého, č. hrobu, č. sektora, uvedené bolo dokedy je vyplatený hrob a akou osobou bol vyplatený. Na konci dňa jej p. P. peniaze odovzdala a tieto ona odkladala. Nakoľko v mandátnej zmluve bola uvedená konkrétna suma a bolo to uvedené aj v rozpočte mesta, bála sa, aby sumu 35000,-Sk za rok aj vybrala. Medzi príjmovými pokladničnými dokladmi predloženými žalobcom boli aj také, ktoré neboli podpísané, keď išlo o vystavenie príjmových pokladničných dokladov osobám, ktoré sľúbili, že o dva-tri dni prídu a zaplatia za hrob, ale toto sa nestalo.

Súd prvého stupňa svojím rozhodnutím pod č.k. 5C 91/2008-220 zo dňa 16.11.2009 návrh žalobcu zamietol a žalobcu zaviazal na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že z hľadiska právnej terminológie je rozdiel medzi prepožičaním a prenájmom, nakoľko kým v prvom prípade ide o bezodplatný právny úkon, v prípade prenájmu ide o odplatný právny úkon a z tohto hľadiska, preto ak žalobca bol povinný prepožičať hrobové miesto, bolo treba tak urobiť bezodplatne. Preto na základe vyššie uvedeného bol súd toho názoru, keďže žalobca nebol oprávnený vyberať poplatky za prenájom

hrobov, nakoľko išlo o prepožičanie, z tohto dôvodu žalobca nie je aktívne legitimovaný na podanie návrhu a vymáhanie škody od žalovanej. Z tohto hľadiska sú potom i mandátne zmluvy v časti, kde bola žalovaná zaviazaná k správe poplatkov za hrobové miesta v mene žalobcu a ich poukazovanie na účet žalobcu, neplatné.

Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Trnave svojím rozhodnutím pod č.k. 21Cob 88/2010-263 zo dňa 08.02.2011 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, žalovanej náhradu trov konania nepriznal a pripustil proti rozsudku dovolanie. Vo svojom rozhodnutí sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, podľa ktorého právna úprava miestnych poplatkov platná v období rokov 1998 až 2002 navrhovateľovi nárok na poplatok za hrobové miesta nepriznávala. Žalobca nemohol na žalovanú previesť právo výberu poplatkov za hrobové miesta, ktoré sám nemal a preto ani prípadné nedovedenie vybratých poplatkov nemožno považovať za škodu spôsobenú žalobcovi.

Na základe dovolania žalobcu NS SR svojím rozhodnutím pod č.k. 5Obdo 32/2011 - 285 zo dňa 22. augusta 2013 rozsudok Krajského súdu v Trnave z 08.februára 2011, č.k. 21 Cob 88/2010-263 a rozsudok Okresného súdu Galanta zo dňa 16. novembra 2009, č.k. 5C 91/2008-220 zrušil a vec vrátil Okresnému súdu Galanta na ďalšie konanie. Vo svojom odôvodnení uviedol, že z čl. IV VZN je zrejmé, že v ňom použité slová prepožičať a prenajať boli použité ako synonymá. V čase uzavierania mandátnych zmlúv medzi žalobcom a žalovanou bolo uvedené VZN platné a účinné pre územie mesta Sereď. Preto mesto Sereď bolo oprávnené a aj povinné poplatok v stanovených výškach vyberať, bolo aj oprávnené uzavrieť so žalovanou mandátnu zmluvu, v ktorej sa mohla žalovaná zaviazat', že bude pre žalobcu na jeho účet uvedené poplatky vyberať a v stanovených termínoch mu ich odvádzať. Súd prvého stupňa, ako aj odvolací súd by mali uvedeným spôsobom postupovať aj v prípade, ak by dospeli k záveru, že VZN je v rozpore so zákonom. Výnimku pripúšťa len využitie § 109 ods. 1 písm. b) - prerušenie konania a predloženie veci ústavnému súdu z dôvodu, že všeobecne záväzný predpis, ktorý sa týka veci je v rozpore s ústavou, zákonom alebo medzinárodnou zmluvou. Vzhľadom k tomu, že nie je súd prvého stupňa a ani odvolací súd oprávnený riešiť otázku či je miestny poplatok alebo nie je v zmysle zákona č. 544/1990 Zb., ale len to, či v zmysle VZN je navrhovateľ oprávnený takýto poplatok vyberať. Žalobca takého oprávnenie mal.

Žalobca vo svojej doplňujúcej výpovedi poukázal na ustanov. § 398 Obchodného zákonníka a predovšetkým na to, že žalovaná konala pri zmluvnom vzťahu so žalobcom ako podnikateľka, a taktiež v zmysle § 261 Obchodného zákonníka sa na mesto Sereď pri výkone jeho funkcií použijú ustanovenia Obchodného zákonníka. Zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovanou bol založený mandátnou zmluvou, pričom v danom prípade ide o absolútny obchod. Pri námietke premlčania je potrebné prihliadať, či neuplynula subjektívna a objektívna premlčacia lehota, keď objektívna lehota začína plynúť od porušenia povinnosti a subjektívna od okamihu, kedy sa poškodený dozvedel o škode a o jej výške. Žalobca sa o škode dozvedel v r. 2007, pričom sa o tomto nemohol dozvedieť skôr, nakoľko zo strany žalovanej boli predložené iba niektoré podklady a v ďalšom poukazuje na to, že pri plynutí subjektívnej lehoty je potrebné prihliadať a pozerat' na možnosti poškodeného. Ak by sa aj na daný právny vzťah mal použiť Občiansky zákonník, tak premlčacia lehota by sa posudzovala podľa § 106 OZ, v ktorom je subjektívna lehota trojročná a začína plynúť odo dňa, kedy sa dozvedel poškodený o škode a kto za ňu zodpovedá. Objektívna lehota je tam takisto 10 ročná a začína plynúť odo dňa, kedy škoda vznikla v prípade, ak škoda bola spôsobená úmyselne. V tomto prípade je úmysel žalovanej spôsobiť škodu žalobcovi jednoznačný. Otázku oprávnenosti žalobcu vyberať správne poplatky, právoplatne vyriešil Najvyšší súd SR vo svojom uznesení. Odporkyňa navyše nesprávne vykladá ustanov. čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorého sú sudcovia nezávislí a viazaní Ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnými zmluvami a zákonom, pretože nikto nespochybňuje túto skutočnosť. Najvyšší súd sa zaoberal otázkou oprávnenosti vyberania predmetných poplatkov a preto je irelevantné, či sa má použiť vykonávacía vyhláška č. 46/1985. Takže argumentácia o platnosti, alebo neplatnosti tejto vyhlášky je takisto pre toto konanie nepodstatná. Podľa jeho názoru v konaní preukázal všetky predpoklady zodpovednosti žalovanej za škodu, ktorú mu spôsobila porušením zmluvnej povinnosti. Pri výške škody vychádzali tak z písomného zoznamu, ktorý bol rukou písaný, ako aj z príjmových pokladničných dokladov, nakoľko vychádzali z toho, že v prípade, napr. ak bola zapísaná osoba v zozname, ale neexistuje k tomu príjmový pokladničný doklad, že dotyčná osoba poplatok zaplatila. Bolo to aj opačne, tzn. že v prípade, ak existoval príjmový pokladničný doklad, ale dotyčná osoba nebola zapísaná v zozname, mali za to, že uvedená osoba zaplatila poplatok. Príjmový pokladničný doklad, podľa ktorého mal byť tento vystavený napr. za veniec, do vyčíslenej sumy, ktorú požadujú od žalovanej nezaráтали. Výšku tejto škody

preukazujú práve predloženými zoznamami platieb, ktoré vyhotovila žalovaná, resp. jej zamestnanci, takisto príjmovými pokladničnými dokladmi, ktoré vyhotovila žalovaná, resp. jej zamestnanci. Výška tejto škody vyplýva aj z rozhodnutí Okresnej prokuratúry GA, rozhodnutia OR PZ v Galante, takisto vyplýva aj zo správy o kontrole, ktorá bola vyhotovená nezávislým orgánom mesta a tou je hlavná kontrolórka Mesta Sereď. Skutočnosť, že v tejto výške boli vyberané poplatky žalovanou potvrdila na pojednávaní aj svedkyňa pani P., ktorá bola zamestnankyňou žalovanej. Žalovaná žiadnym spôsobom nezdôvodnila, prečo by vystavovala príjmové pokladničné doklady za poplatky za hrobové miesta, prečo by vyhotovovala zoznam takýchto platieb bez toho, že by tieto poplatky reálne aj vybrala.

Žalovaná vo svojej doplnujúcej výpovedi uviedla, že uznesenie Najvyššieho súdu SR so svojimi závermi v značnej miere odporuje doterajšej súdnej praxi ustálenej v SR a prehliada aj skutočný stav vecí a najmä postavenie súdov a sudcov. Najvyšší súd prijal fikciu, že obec, alebo mesto je oprávnené v zmysle § 68 čl. 68 Ústavy prijímať Všeobecné záväzné nariadenie a to má byť záväzné v zásade bez akéhokoľvek obmedzenia a označil to za všeobecnú záväznosť. Dokonca naznačil, že toto Všeobecné záväzné nariadenie má byť akýmsi kritériom na posudzovanej veci súdom a v prípade, ak súd posúdi nesúlad Všeobecného záväzného nariadenia s Ústavou, má sa domáhať preskúmania danej otázky a podobne. Ide o závery, ktoré neobstoja, pričom poukazuje najmä na čl. 144 ods. 1 Ústavy SR, podľa ktorej sudcovia sú pri výkone nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní Ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákona. Odmietla, aby žalobca si vytvoril nejaký dokument, ktorý by označil ako všeobecné záväzné nariadenie a aby súd bol takýmto jeho úkonom viazaný. Išlo by o postup, ktorý nemá minimálnu právnu oporu. Obec si môže upravovať určité vzťahy všeobecným záväzným nariadením podľa ustanovenia § 6 zákona č. 369/1990 Z.z. o Obecnom zriadení. Uvedené však nemôže byť v rozpore s Ústavou a musí mať zákonnú podporu. Žalobca sa v celom súdnom konaní domáha akéhosi právneho základu, ktorý mu mala dať vyhláška č. 46/1985 o postupe pri úmrtí v minulosti v platnom znení, prehliada však a ide o skutočnosť, ktorou sa ani náznakom nezaoberal dovolací súd, že ide o vykonávaciu vyhlášku zákona č. 20/1966 Z.z. o starostlivosti a zdravie ľudu. Vzhľadom na to, že citovaný zákon č. 20/1966 Z.z. bol zrušený k 1.1.1955 má za to, že ani náznakom navrhovateľ danú oblasť nemohol upravovať vo svojom všeobecnom záväznom nariadení, nakoľko k tomu chýbala zákonná úprava a vykonávací vyhláška stratila účinnosť k 1.1.1955. K otázke, či môže, eventuálne nemôže existovať vykonávací predpis sám, poukázala na uznesenie Ústavného súdu SR, sp. zn. US18/02 zo dňa 13.5.2004, ktorý takýto stav vylučuje. Zákon č. 544/1990 Z.z. o miestnych poplatkoch, ktoré jednotlivé poplatky a ktoré môže orgán samosprávy, teda mesto, alebo obec vyberať, vymenováva taxatívne. Obec, ani mesto nemôže z akejkoľvek túžby, hodnosti a podobne si vymýšľať vlastné platobné nástroje, zavádzať verejnosť, tieto označovať ako poplatok, ktorý má zákonný rámec a na uvedenom základe sa bez čohokoľvek domáhať. Nepreukázal, že by došlo ku škode a ak áno, kedy, ako, akým spôsobom, aký vzťah má škoda k odporkyni. Žalobca sa snaží dôkazné bremeno, ktoré evidentne nedokáže uniesť, zakryť vlastnými listinami, tvrdeniami a podobne a tým si vybudovať neprimeranú výhodu a obísť prejednaciu zásadu. Má za to, že k ustáleniu pozície žalobcu, nedošlo k ustáleniu plnenia, ktorého sa žalobca domáha čo do výšky, rozsahu a základu a nedošlo ani ustáleniu skutočnosti, prečo toto konanie je vedené voči žalovanej. Žalobca doteraz nepredložil ani jeden dôkaz, že množinu príjmových dokladov by mala vyhotovovať žalovaná, že na ich základe malo dôjsť k plneniu, že ona by si mala finančné prostriedky ponechať a podobne. V tomto konaní je dôkaznou povinnosťou zaťažený žalobca a má za to, že svoje dôkazné bremeno neunesol v tom, že si viedla duplicitnú evidenciu prijatých platieb, teda že mala evidenciu, ktorú oznámila žalobcovi a na základe ktorej plnila a mala ďalšiu evidenciu, v ktorej si viedla príjmy, ktoré nemienila nikomu odvieť, mienila si to ponechať, že k týmto údajným platbám vypisovala príjmové doklady a viedla si osobitné zoznamy a po tom tieto doklady nechala v prevádzke, aby ich odovzdala žalobcovi. Je čestnou osobou a finančné prostriedky, ktoré prijala aj žalobcovi vyplatila. Z uvedených dôvodov akéhokoľvek úvahy o škode odmieta ako nerealizovateľné a nepravdivé. Ďalej poukázala na to, že hlavná kontrolórka má vzťah k žalobcovi, teda jej vzťah k žalobcovi je evidentný. Čo sa týka uvádzanej úvahy, že výška škody bola ustálená orgánmi činnými v trestnom konaní poukazuje, na to, že ide o blud. Žiaden orgán, či v trestnom konaní pri preskúmaní podania, či došlo, eventuálne nedošlo k spáchaniu trestného činu, sa danou otázkou nezaobera. Orgány činné v trestnom konaní by sa otázkou výšky škody zaoberali až po tom, čo už bolo vznesené obvinenie a to aj z hľadiska toho, akým spôsobom a v akom rozsahu by došlo k spáchaniu trestnej činnosti. V tomto konkrétnom v prípade orgány činné v trestnom konaní konštatovali, že k spáchaniu trestného činu nedošlo vo vzťahu k nej a voči nej neboli realizované ďalšie úkony.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedkov R. T., W. U., Z. P., oboznámením sa s mandátnymi zmluvami za roky 1998, 1999, 2000, 2001, 2002, výpismi z účtov, evidenciami hrobových miest a poplatkov za hrobové miesta, príjmovými pokladničnými dokladmi, všeobecným záväzným nariadením mesta Sered' č. 8/95 a novelami a dodatkami k nemu, ako i ďalším náležitým obsahom spisového materiálu a zistil nasledovný skutkový stav:

Mesto Sered' vydalo všeobecne záväzné nariadenie č. 8/95 s názvom „Poriadok pre pohrebisko Mesta Sered'" a to 12.9.1995 s účinnosťou od 27.9.1995, v ktorom v článku 4 je uvedené, že správa pohrebiska je povinná prepožičať miesto pre hrob na dobu 10 rokov od prvého uloženia zosnulého. Ak to pomery na pohrebisku umožňujú, je správa pohrebiska povinná prepožičať miesto ešte na ďalšiu dobu. Pozostalý po uplynutí 10 rokov môže prenájom obnoviť platbou na ďalšie obdobie, inak sa právo na užívanie hrobového miesta zruší. Prenajímateľ nemá nárok na výber hrobového miesta. Výška cintorínskych poplatkov je určená na 10 rokov. Prenájom hrobového miesta pri prvom pochovaní 120,-Sk pri jednohrobe, pri dvojhrobe 240,-Sk, predĺženie užívacie práva 120,-Sk. Dňa 16.9.1997 bolo schválené všeobecne záväzné nariadenie č. 9/97 s názvom „Novela k VZN č. 8/95-cintorínsky poriadok" s účinnosťou od 15.10.1997. Podľa dodatku č. 1 k VZN č. 8/95 - poriadok pre pohrebisko Mesta Sered', sa mestské zastupiteľstvo v Seredi dňa 9.3.1999 uznieslo na tomto dodatku, čl. 4 - prenájom za miesta sa mení nasledovne: výška cintorínskych poplatkov na 10 rokov pri jednohrobe na 300,-Sk, pri dvojhrobe na 600,-Sk a pri hrobke na 1200,-Sk. Tento dodatok bol schválený mestským zastupiteľstvom dňa 9.3.1999 a nadobúda účinnosť 15-tym dňom od vyvesenia na úradnej tabuli, pričom toto nariadenie bolo vyvesené dňa 10.3.1999 a účinné dňa 26.3.1999. Mestské zastupiteľstvo v Seredi konané dňa 30.10.2001 a 6.11.2001 sa uznieslo na dodatku č. 2 všeobecne záväznému nariadeniu Mesta Sered' č. 8/95 - poriadok pre pohrebisko, kde čl. 4 sa dopĺňa: prenájom miesta za trojhrob je vo výške 900,-Sk a za každé ďalšie hrobové miesto sa zvyšuje poplatok o 300,-Sk. Uvedený dodatok č. 2/2001 k VZN č. 8/95 nadobúda účinnosť 15-tym dňom od vyvesenia na úradnej tabuli, pričom toto VZN bolo vyvesené 13.11.2001 a účinným sa stalo dňom 27.11.2001.

Medzi žalobcom a žalovanou bola dňa 30.12.1997 uzatvorená mandátna zmluva na vykonávanie pohrebných a cintorínskych prác za r. 1998 a dodatok č. 1 k mandátnej zmluve z 27.5.1998, predmetom ktorej okrem iného žalovaná mala vykonávať pohrebné a cintorínske služby pre Mesto Sered' a na cintorínoch v Seredi a Hornom Čepeni, ako i správu týchto pohrebísk s príľahlými parkoviskami, komplexne za obd. 1998 v celkovom finančnom objeme 550.000,-Sk. Išlo o vykonávanie správy pohrebísk a príľahlých parkovísk, kde medzi inými úlohou žalovanej bolo i zabezpečovanie administratívy súvisiacej s vydávaním súhlasu na postavenie náhrobného pomníka a užívaním hrobových miest, ako i vyberania poplatkov, ktoré zúčtováva mesto dvakrát ročne k 31.6.1998, 31.12.1998. Dňa 9.3.1999 bola medzi účastníkmi konania uzavretá mandátna zmluva na vykonávanie pohrebných a cintorínskych prác za r. 1999, v ktorej sa žalovaná zaviazala vykonávať pohrebné a cintorínske služby pre Mesto Sered' v meste Sered' a na cintorínoch v Seredi a Hornom Čepeni, komplexne za r. 1999 v celkovom finančnom objeme 500.000,-Sk. Jedná sa o vykonávanie nasledovných úkonov a služieb, kde medzi inými žalovaná zabezpečuje správu poplatkov za hrobové miesta v mene a na účet mandanta. Dňa 12.1.2000 bola medzi účastníkmi konania uzavretá mandátna zmluva na vykonávanie pohrebných a cintorínskych prác za r. 2000, v ktorej sa žalovaná zaviazala vykonávať pohrebné a cintorínske služby, ako aj údržbu a správu cintorína pre Mesto Sered' v meste Sered' a na cintorínoch v Seredi a Hornom Čepeni, komplexne za r. 2000 v celkovom finančnom objeme 400.000,-Sk. Jedná sa o vykonávanie nasledovných úkonov a služieb, kde medzi inými sa správkyňa cintorína zabezpečuje správu poplatkov za hrobové miesta v mene mandanta a poukázanie na účet mandanta v dvoch splátkach k 30.6. a 15.12. Dňa 17.1.2001 bola medzi účastníkmi konania uzavretá mandátna zmluva na vykonávanie pohrebných a cintorínskych prác za r. 2001, predmetom ktorej sa žalovaná zaviazala vykonávať pohrebné a cintorínske služby, ako aj údržbu a správu cintorína pre Mesto Sered' v meste Sered' a na cintorínoch v Seredi a Hornom Čepeni, komplexne za r. 2001 v celkovom finančnom objeme 400.000,-Sk. Jedná sa o vykonávanie nasledovných úkonov a služieb, kde medzi inými žalovaná zabezpečuje správu poplatkov za hrobové miesta v mene a na účet mandanta. Žalovaná ako správkyňa cintorína podľa zmluvy zabezpečuje správu poplatkov za hrobové miesta v mene mandanta a poukázali na účet mandanta v dvoch splátkach k 30.6. a k 15.12. Dňa 2.1.2002 bola medzi účastníkmi konania uzavretá mandátna zmluva na vykonávanie pohrebných a cintorínskych prác za r. 2002, predmetom ktorej sa žalovaná zaviazala vykonávať pohrebné a cintorínske služby, ako aj údržbu a správu cintorína pre Mesto Sered' v meste Sered' a na cintorínoch v Seredi a Hornom Čepeni, komplexne za r. 2002 v celkovom finančnom objeme 350.000,-Sk. Žalovaná ako správkyňa cintorína podľa zmluvy zabezpečuje správu poplatkov za

hrobové miesta v mene mandanta a poukázali na účet mandanta v dvoch splátkach k 30.6. a k 15.12. . U žalovanej sa v období január 1998 až december 2002 viedla evidencia osôb, v ktorej bolo vyznačené meno zomrelého, suma, ktorú pozostalý zaplatiť za hrobové miesto, číslo príjmového pokladničného dokladu a meno a v prevažnej miere neúplná adresa pozostalého. Uvedené zoznamy boli písané rukou a podľa daných zoznamov malo byť za hrobové miesto vybrané v r. 1998 116700,- Sk za r. 1999 112800,- Sk za r. 2000 137400,- Sk za r. 2001 136500,- Sk a za r. 2002 115200,- Sk. K osobám uvedeným v danom zozname boli vystavované príjmové pokladničné doklady. Zo strany zamestnankyne žalovanej p. P. boli v r. 1999, 2000, 2001 a 2002 vystavované strojom písané zoznamy, keď podľa zoznamu za r. 1999 mala žalovaná vybrať sumu za prvý polrok 17400,-Sk, za druhý polrok 17500,-Sk, ďalej za r. 2000 za prvý polrok sumu 16800,-Sk, za druhý polrok sumu 17700,-Sk, za r. 2001 za prvý polrok sumu 23400,- Sk, za druhý polrok sumu 31500,-Sk a za r. 2002 za prvý polrok sumu 43200,-Sk a za druhý polrok sumu 49800,-Sk. Uvedené sumy uvedené podľa strojom písaného zoznamu boli zo strany žalovanej žalobcovi i vyplatené.

Svedok R. T. vo svojej výpovedi uviedol, že niekedy v r. 1997 ho oslovila žalovaná, pričom medzi mestom a odporkyňou bola uzatvorená mandátna zmluva. Jej predmetom bolo vykonávanie cintorínskych služieb a starostlivosti o celý cintorín ako taký, tzn. všetko, čo súvisí s uskutočňovaním pohrebných služieb. Vybrať poplatky za hrobové miesta mala zrejme žalovaná, nakoľko ona uskutočňovala všetky činnosti súvisiace s cintorínom. K tomu, či bola konkrétna suma, ktorú mala žalovaná vybrať, uvedená v mandátnej zmluve a či bola zakotvená iba v rozpočte mesta, uviedol, že podľa jeho názoru táto suma bola v každom prípade určená v rozpočte mesta, výška poplatku zrejme vychádzala zo všeobecne záväzného nariadenia. Nepamätá si, že by za jeho obdobia bola nejaká mandátna zmluva opravená. K mandátnej zmluve za r. 1998 uviedol, že podpis na tomto je jeho, avšak netvrdí, že listy, ktoré predchádzajú tomuto podpisu, mu boli aj takto predložené na podpis.

Svedkyňa W. U. uviedla, že kontrolu u žalobcu začala vykonávať na podnet poslanca a jej zmyslom bolo zistiť výšku poplatkov hrobových miest po 10. rokoch. Zmyslom kontroly bolo tiež zistiť počet hrobov, hrobky a výšku poplatkov, pričom podklady si zobrala z účtárne a taktiež i z piety za obd. r. 1997-2006. Uvedené podklady jej predložila p. R.. V čase, keď vykonávala kontrolu, p. F. už nepracovala a p. R. jej predložila všetky doklady od januára až po december za každý rok, kde boli uvedení ľudia, ktorí už zaplatili a so zoznamami predložila aj príjmové pokladničné doklady. V jednom z obalov bol opätovný zoznam, domnievala sa, že ide o novú evidenciu, ktorá nebola založená do pôvodnej. Zistila však, že evidencia bola druhotná a totožná s evidenciou, teda s príjmovými pokladničnými dokladmi so zoznamom ľudí, ktorí zaplatili. V druhom obale sa nachádzal taktiež zoznam, kde boli mená naklepané strojom a tiež boli pripojené zoznamy príjmových pokladničných dokladov, avšak s iným dátumom, čo znamená, že niektorí ľudia sa nachádzali na oboch zoznamoch, avšak boli vystavené dva príjmové pokladničné doklady s rôznymi dátumami. Po tom, ako zistila existenciu tohto zoznamu, išla späť od r. 1997 a viacmenej zistila, že platby, ktoré boli odvádzané, boli postavené na rozpočet mesta. Kontrola začala niekedy v marci 2007 a bola ukončená koncom mája 2007. Doklady si bola zobrat' osobne a zoznamy písané strojom jej boli predložené jednak z účtárne a jednak z piety spolu s príjmovými pokladničnými dokladmi, ktoré sa zhodovali so zoznamom mien. Za r. 1998 zoznam predložený nebol a za r. 1999 boli predložené len príjmové pokladničné doklady. Rukou písané zoznamy za r. 1998-2002, v ktorých sú uvedené vybrané poplatky za hrobové miesta, dostala od p. R.. Vyššie uvedené zoznamy dostala v okamihu, ako oznámila vykonanie kontroly. Doklady zo strany p. R., ktorá bola zamestnankyňou žalovanej, neboli odovzdané zápisnične. V r. 2003 bol zavedený informačný systém do evidencie a za obd. r. 2003-2007 boli žalobcovi odvedené všetky poplatky, ktoré boli vybraté za hrobové miesta. Pod 100.000,-Sk to však nikdy nebolo.

Svedkyňa Z. P. uviedla, že u žalovanej pracovala od 1.8.1997 a jej úlohou bol „obslužný objekt“, ktorá práca zahŕňa výrobu umelých vencov, upratovanie, umývanie domu smútku a vyberanie poplatkov za hrobové miesta. V súvislosti s vyberaním poplatkov jej práca spočívala v tom, že keď prišiel majiteľ hrobu zaplatiť za tento hrob, vystavila mu príjmový pokladničný doklad, kde bolo uvedené č. hrobu, celá adresa osoby, ktorá platila hrobové miesto aj s uvedením ulice, dokedy bol hrob vyplatený a označenie, či ide o jednohrob alebo dvojhrob. Duplikát pritom ostal u nich. Cintorín bol rozdelený na určité sektory, keď každý sektor mal veľký zošit' a bol tam zoznam hrobov. Peniaze za zaplatenie hrobu preberala niekedy ona a niekedy p. F. a niekedy aj p. F., ktorému peniaze odovzdávala. Príjmové pokladničné doklady, ktoré sa vystavovali, neboli nikam zaznačované, tieto boli nakope a dávali sa do skrinky. Rukou písané zoznamy, ako aj strojom písané zoznamy písala ona s tým, že strojom písané zoznamy písala každý polrok

a tento obsahoval meno, adresu toho, kto zaplatil za hrobové miesto, označenie, či ide o jednohrob, dvojhrob a sumu, ktorú dotyčná osoba zaplatila. Daný zoznam sa vystavoval na základe duplikátov príjmových pokladničných dokladov, ktoré ostali v skrinke a k tomuto zoznamu vyhotovovala originály príjmových pokladničných dokladov, nakoľko to tak chcela žalovaná, tzn. že k osobe, ktorá je uvedená v strojom písanom zozname, bol vystavený jeden originál a dve kópie príjmových pokladničných dokladov. Žalovaná jej taktiež dávala každý polrok príkaz, aby spísala zoznam na určitú sumu. Nakoľko žalovaná jej povedala konkrétnu sumu, ktorú má vtesnať na strojom písaný zoznam, ktorý išiel na mestský úrad, z viacerých príjmových pokladničných dokladov si vybrala tie, na základe ktorých tento zoznam urobila. Ďalej uviedla, že v skutočnosti bolo vybraných viac peňazí, ako bolo uvedené v strojom písanom zozname. Žalovaná vedela, že je tu rukou písaný zoznam, ktorý ona viedla a mohla si to hocikedy skontrolovať. Príjmové pokladničné doklady pritom vypisovala ona a aj žalovaná. Nikdy sa však nestalo, aby ona vystavovala príjmový pokladničný doklad v mene žalovanej a ďalej uviedla, že každú sumu odvádzala pani F.. Ďalej svedkyňa uviedla, že si nepamätá, či existovali príjmové pokladničné doklady, ktoré neboli podpísané, avšak takéto sa mohlo stať, uviedla však tiež, že v prípade, ak p. F. vystavovala príjmový pokladničný doklad, táto suma bola určite vyplatená. Bez toho, aby nebola zaplatená konkrétna suma, príjmový pokladničný doklad vystavený nebol. Pokiaľ ide o rukou písaný zoznam, v tomto sú uvedené osoby, ktoré v príslušný mesiac za hrobové miesta zaplatili.

Súd konštatoval, že k oprávneniu žalobcu vyberať poplatky za hrobové miesta vyjadril svoj právny názor už vo svojom prvom rozhodnutí. Nakoľko súd je viazaný právnym názorom v tomto prípade dovolacieho súdu, ktorý sa vo svojom rozhodnutí zaoberal otázkou oprávnenia žalobcu vyberať poplatky za hrobové miesta a dospel k záveru, napriek argumentom žalovanej, že takéto oprávnenie žalobca mal, súd z tohto právneho názoru vychádza a preto v tomto smere poukazuje na toto rozhodnutie NS SR sp. zn. 5 Obdo 32/2011 zo dňa 22. augusta 2013. Vzhľadom na uvedené, žalobca mal oprávnenie vyberať poplatky za hrobové miesta a taktiež so žalovanou uzavrieť mandátne zmluvy.

Vykonaným dokazovaním má súd preukázané, že medzi účastníkmi konania boli uzavreté mandátne zmluvy za roky 1998, 1999, 2000, 2001 a 2002, ktorými bola žalovaná poverená vykonávať pohrebne a cintorínske služby ako aj údržbu a správu cintorína v meste Sereď a na cintorínoch v Sereďi a Hornom Čepeni. V rámci danej činnosti medzi inými bola žalovaná i poverená zabezpečovať správu poplatkov za hrobové miesta v mene mandanta a poukazovať ich na účet mandanta v dvoch splátkach a to k 30.6. a 15.12.

K otázke platnosti mandátnych zmlúv z hľadiska prenesenia výkonu správy na žalovanú súd poukazuje na rozhodnutie NS SR, ale aj už na skôr uvedené zdôvodnenie v rozhodnutí zo 16. novembra 2009. Z vyššie citovaného ustanovenia vyplýva, že pohrebiská zriaďujú a spravujú mestské národné výbory, ktoré ich správu môžu zveriť iným socialistickým organizáciám. Z hľadiska vysvetlenia pojmu socialistická organizácia, nimi v minulosti boli štátne, družstevné a spoločenské organizácie, ako aj iné organizácie, ktorých činnosť prispieva k rozvoju socialistických vzťahov. Z hľadiska poslania sem patrili i tie, ktoré poskytovali napr. i služby (ako napr. organizácie vykonávajúce opravy, údržbu a pod.). Vystupovali vo svojom mene a mali i záväzkovú zodpovednosť (za porušenie záväzkov), ale aj mimozáväzkovú zodpovednosť, t.j. predovšetkým zodpovednosť za škodu, ktorú by spôsobili inak než porušením záväzku. Z vyššie uvedeného a z hľadiska súčasnej terminológie, je súd toho názoru, že pod socialistické organizácie by mohli patriť nielen štátne podniky, družstvá, ale i ďalšie právnické osoby a tiež i fyzické osoby, ktoré vykonávajú podnikateľskú činnosť. Žalovaná bola živnostníčkou, a v oblasti, ktorá bola predmetom mandátnej zmluvy.

Preto je súd toho názoru, že na prenesenie výkonu správy bol žalobca oprávnený a z tohto hľadiska a v tejto časti súd považuje mandátne zmluvy za platné.

K tvrdeniu žalovanej, že mandátne zmluvy predložené žalobcom nie sú tie, ktoré boli medzi nimi uzavreté (nakoľko v mandátnej zmluve za rok 1998, 1999 a i za r. 2000 mala byť uvedená i konkrétna výška poplatkov, ktoré mala žalobcovi odviešť) súd uvádza, že v tomto smere žalovaná mala preukázať svoje tvrdenie, čo sa však nestalo. Keďže súd nemal k dispozícii iné mandátne zmluvy než tie, ktoré mu predložil žalobca a nebolo preukázané, že skutočne boli medzi účastníkmi uzavreté mandátne zmluvy, ktoré by sa obsahom líšili od tých, ktoré predložil žalobca, súd považuje tvrdenie žalovanej za nepreukázané.

Škodou je majetková ujma, ku ktorej došlo nedovoleným alebo protiprávnym konaním iného subjektu, za čo tento subjekt zodpovedá. Obsahom pojmu majetková škoda tak, ako ju jednotne zadefinovala judikatúra, je zmenšenie majetku poškodeného. Ďalej musí byť škoda reálna, t.j. musí existovať v čase, keď poškodený od škodcu požaduje náhradu škody, pretože len tvrdenie, že škoda vznikne v budúcnosti nie je postačujúce. Ustanovenie § 420 OZ o všeobecnej zodpovednosti za škodu možno aplikovať aj na zodpovednosť za škodu spôsobenú porušením zmluvnej povinnosti, pričom predpokladom zodpovednosti za škodu sú porušenie povinnosti, vznik škody, existencia príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody a zavinenie toho, kto škodu svojím konaním spôsobil. Dôkazné bremeno o tom, že škoda vznikla, kto ju spôsobil, aká jej výška pritom zaťažuje poškodeného.

Napriek tvrdeniu žalovanej o nepreukázaní škody a jej výšky, je súd opačného názoru. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalovaná za hrobové miesta dané poplatky i vyberala a to či už sama resp. prostredníctvom svojej zamestnankyne p. P.. Pri hodnotení dôkazov vychádzal predovšetkým z predložených listinných dôkazov žalobcu, ale tiež i z výsluchu svedkov, najmä svedkyne p. P., bývalej zamestnankyne žalovanej a v konečnom dôsledku aj na výpoveď samotnej žalovanej.

Napriek tvrdeniu žalovanej, že vybrala iba toľko poplatkov, ktoré žalobcovi odvieďa, nemožno toto považovať za hodnoverné tvrdenie, vzhľadom k už vyššie uvedeným dôkazom. I keď súd nevypočul jednotlivé osoby, ktoré figurujú v rukou písanom zozname, ohľadne toho či, kedy, koľko a komu zaplatili za hrobové miesta, súd sa priklonil k argumentom, tvrdeniam a dôkazom predloženým zo strany žalobcu. Pokiaľ žalovaná argumentuje tým, že je nelogické, aby ponechávala všetky listinné dôkazy smerujúce proti nej na svojom bývalom pracovisku, rovnako je nelogické vystavovať príjmové pokladničné doklady bez toho, aby bol poplatok za hrobové miesto vybratý (podľa tvrdenia odporkyne). Rovnako bolo preukázané (i sama odporkyňa túto skutočnosť potvrdila), že viedli dvojité evidencie, avšak už rozdiel v týchto evidenciách v počte osôb a prijatých súm za hrob vysvetliť nevedela. Pokiaľ sa medzi príjmovými pokladničnými dokladmi nachádzajú i nepodpísané žalovanou, sama p. P. vyvrátila výpoveď žalovanej, keď uviedla, že príjmové pokladničné doklady sa vystavovali až po tom, ako bola suma za príslušný hrob vyplatená. Napokon by ani nebolo logické vystavovať príjmový pokladničný doklad bez toho, aby suma vyplatená nebola, navyše sa vybratie poplatku zaznačilo i do rukou písaného zoznamu. I v prípade, ak by výpoveď p. P. bola účelová (nakolko žalovaná uviedla, že svoju zamestnankyňu nekontrolovala), žalovaná bola jej zamestnávateľkou a nesie zodpovednosť za ňu vo vzťahu k tretím osobám. Na základe uvedeného má súd za preukázané, že u žalovanej sa viedla dvojité evidencie vybratých poplatkov, keď žalobcovi neboli odvedené všetky, ktoré boli vybraté. Je preto možné hovoriť o škode, ktorá žalobcovi týmto vznikla, keďže ide o sumu, o ktorú sa mu znížil príjem do rozpočtu mesta.

Poškodenému vznikne nárok na náhradu škody vtedy, ak preukáže, že druhá strana porušila zmluvnú povinnosť, že jej vznikla určitá škoda a medzi porušením zmluvnej povinnosti a vzniknutou škodou existuje príčinná súvislosť. Všetky tri uvedené predpoklady majú objektívnu povahu. V danom prípade má súd preukázané porušenie povinnosti (neodvázanie poplatkov za hrobové miesta žalobcovi v zmysle mandátnych zmlúv), vznik škody a existenciu príčinnej súvislosti medzi porušením povinnosti a vznikom škody. Pokiaľ ide o výšku škody tu súd poukazuje na správu hlavného kontrolóra Mesta Sereď z následnej finančnej kontroly vykonanej za účelom zistenia dodržiavania ust. č. 470/2005 Z.z. zo dňa 10.05.2007, rukou a tiež strojom predložených zoznamov a príjmových pokladničných dokladov a výpisom z účtu (ako príloha č. 5 spisu a 186) a tiež zoznamu príjmových pokladničných dokladov žalobcu za roky 1998, 1999, 2000, 2001 a 2002 (ako príloha založená na č.l. 180 spisu). Na základe uvedeného má súd preukázané, že v r. 1998 žalovaná skutočne vybrala poplatky vo výške 116.700,- Sk, žalobcovi odvieďa sumu vo výške 35.000,- Sk a rozdiel je 81.700,- Sk, v r. 1999 žalovaná skutočne vybrala poplatky vo výške 112.800,- Sk, žalobcovi odvieďa sumu vo výške 35.000,- Sk a rozdiel je 77.800,- Sk, v r. 2000 žalovaná skutočne vybrala poplatky vo výške 137.400,- Sk, žalobcovi odvieďa sumu vo výške 34.500,- Sk a rozdiel je 102.900,- Sk, v r. 2001 žalovaná skutočne vybrala poplatky vo výške 136.500,- Sk, žalobcovi odvieďa sumu vo výške 54.900,- Sk a rozdiel je 81.600,- Sk a v r. 2002 žalovaná skutočne vybrala poplatky vo výške 115.200,- Sk, žalobcovi odvieďa sumu vo výške 93.000,- Sk a rozdiel je 22.200,- Sk. Celkom teda za vyššie uvedené obdobia žalovaná skutočne vybrala poplatky vo výške 618.600,- Sk, žalobcovi odvieďa sumu vo výške 252.400,- Sk a rozdiel je 366.200,- Sk (12.155,61 Eur). Výška škody teda predstavuje sumu 366.200,- Sk (12.155,61 Eur).

K námietkam žalovanej o tom, že niektoré príjmové pokladničné doklady neboli vystavené ako poplatok za hrob, ale napr. za veniec, resp. nie sú podpísané súd udáva, že predmetom výšky škody sú zahrnuté

iba sumy, ktoré boli zaplatené ako poplatky za hrobové miesta a v prípade nepodpísaných príjmových pokladničných dokladov, tieto bral do úvahy, nakoľko ako je už vyššie uvedené je nelogické vystavovať príjmový pokladničný doklad, bez toho, aby suma bola zaplatená a že suma bola vybratá potvrdila i p. P. Súd bral do úvahy aj tie, na ktoré bol vystavený príjmový pokladničný doklad a nebol zaznačený v rukou pisanom zozname, ale tiež i tie, ktoré naopak boli zaznačené iba v zozname, keďže či už vystavenie príjmového pokladničného dokladu, resp. zaznačenie vybratia poplatku do evidencie považuje za to, že tento poplatok bol aj skutočne vybratý. K námietke žalovanej ohľadom osoby kontrolórky Mesta Sereď súd udáva, že túto osobu, napriek tomu, že pracuje pre navrhovateľa nepovažuje za zaujatú, nebol predložený a uvedený jeden dôvod, prečo by kontrolórka mala vystupovať resp. uskutočniť kontrolu, z ktorej by mal vziť výsledok v neprospech žalovanej. Navyše listinné dôkazy predložené žalobcom podporujú výsledok danej kontroly.

Pokiaľ súd nevypočul osoby, ktoré poplatok platili, bolo to z dôvodu, že by takéto dokazovanie bolo neehospodárne, jednak z dôvodu, že súd má škodu a jej výšku preukázanú z už vyššie uvedených listinných dôkazov a v ďalšom je tu vážna pochybnosť, žeby si uvedené osoby pamätali čo, komu, kedy a koľko platili pred viac ako 10 rokmi. V ďalšom súd poukazuje aj na to, že dôkazná povinnosť je na účastníkoch, preto súd sám bez návrhu dokazovanie vykonávať nebude, nakoľko by tým bola porušená zásada rovnosti účastníkov.

Súd je toho názoru, že žalobca je aktívne legitimovaný v danej veci, považuje nárok žalobcu za dôvodný, pričom je toho názoru, že vzťah medzi účastníkmi je treba posudzovať ako obchodnoprávny, na ktorý sa vzťahujú ustanovenia Obchodného zákonníka a to i v časti otázky premlčania. Že je potrebné vec posudzovať ako obchodnoprávny vzťah súd poukazuje aj na argumentáciu navrhovateľa, keď žalovaná konala pri zmluvnom vzťahu so žalobcom ako podnikateľka, a taktiež v zmysle § 261 Obchodného zákonníka sa na mesto Sereď pri výkone jeho funkcií použijú ustanovenia Obchodného zákonníka. Zmluvný vzťah medzi žalobcom a žalovanou bol založený mandátnou zmluvou, pričom v danom prípade ide o absolútny obchod. Posudzovanie náhrady škody v zmysle Obchodného zákonníka vyplýva i z toho, že ide o škodu spôsobenú porušením povinností vyplývajúcich z mandátnych zmlúv. Pri námietke premlčania je potrebné prihliadať na to, či neuplynula subjektívna a objektívna premlčacia lehota, keď objektívna lehota začína plynúť od porušenia povinnosti a subjektívna od okamihu, kedy sa poškodený dozvedel o škode a o jej výške. Žalobca sa o škode a jej výške dozvedel v r. 2007 (kontrolnou činnosťou kontrolóra Mesta Sereď), až vtedy začala plynúť štvorročná subjektívna premlčacia lehota a keďže povinnosťou žalovanej bolo za rok 1998 odviesť poplatky k 31.06.1998 a k 31.12.1998, začala 10 ročná objektívna premlčacia doba plynúť od 31.06.1998. Z uvedeného, keď návrh žalobcu bol súdu v danej veci doručený 12.05.2008 je zrejme, že nárok žalobcu premlčaný nebol.

Proti tomuto rozsudku podala žalovaná v zákonnej lehote odvolanie, ktorým sa domáhala zrušenia rozhodnutia súdu prvého stupňa, a pre prípad jeho potvrdenia pripustenia možnosti podať proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu. Namietala nesprávnosť právneho posúdenia veci súdom prvého stupňa, s tým, že tvrdenia žalobcu, ktoré súd prevzal, nemajú oporu v reálnom stave veci a vo vykonanom dokazovaní, nebolo preukázané, že by žalovaná vybrané poplatky neodviedla, že by viedla dve evidencie a ponechala si čo len 0,01 eur. Žalobca nevyprodukoval jediný dôkaz o vzniku škody, protiprávnom konaní žalovanej a príčinnej súvislosti medzi úkonom žalovanej a vznikom škody. Žalovaná činnosti vyplývajúce jej z mandátnej zmluvy na vykonávanie pohrebných a cintorínskych prác vykonávala a skutočne prijaté finančné prostriedky žalobcovi odviedla. Poukazovala na to, že podľa súvisiacej právnej úpravy obec bola povinná zabezpečiť údržbu cintorína, prípadne aj prostredníctvom iných osôb, správu poplatkov za hrobové miesta však mal žalobca vykonávať sám prostredníctvom svojich orgánov. Preto dodatok č. 1 k mandátnej zmluve na rok 1998 a ustanovenie čl. 2 za bodom 7. v mandátnej zmluve na rok 1999, 2000, 2001 a 2002 o povinnosti žalovanej vykonávať správu poplatkov za hrobové miesta považuje za absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 39 Obč. zák. z dôvodu rozporu s právnymi predpismi. Žalobca navyše na poplatky za hrobové miesta nemal nárok, nie je oprávnený vymýšľať platobné povinnosti a zaťažovať nimi občanov, pričom v danom prípade podľa zák. č. 544/1990 Zb. mohol vyberať poplatky iba taxatívne vymedzené týmito predpismi. Všeobecne záväzné nariadenie žalobcu z tohto dôvodu považuje za nepodstatné pre rozhodnutie súdu, nejde o prameň práva a preto naň súd v zmysle ústavnej zásady vyplývajúcej z článku 144 ods. 1 Ústav Slovenskej republiky nemal prihliadať. Podľa odvolateľky podal vadnú a nepreskúmateľnú žalobu, nepreukázal vzťah k pozemkom, na ktorých bol

zriadený cintorín, nepreukázal existenciu poplatku za hrobové miesta, ani porušenie zmluvnej povinnosti žalovanej tým, že by si prisvojovala nároky žalobcu.

Odvolačný súd prejednal vec podľa § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia pojednávania, oboznámil sa s obsahom spisového materiálu a dospel k záveru o nedôvodnosti odvolania žalovanej.

Odvolačka vo svojom podaní neuviedla žiadne skutočnosti spochybňujúce správnosť záverov súdu prvého stupňa, ktorý sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vysporiadal s celým rozsahom argumentácie účastníkov, pričom jasným a zrozumiteľným spôsobom vysvetlil, na základe čoho považoval za naplnené zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu vo výške žalovanej sumy, akými úvahami sa pri vyhodnocovaní dôkazov riadil, aj prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy (v tejto súvislosti je potrebné konštatovať, že žalovaná návrhy na ďalšie dokazovanie vo veci nemala a žalobca navrhoval výsluch občanov platiacich poplatky za hrobové miesta iba pre prípad, že ich výšku súd nebude považovať za preukázanú inými dôkazmi). V rozpore s námietkami odvolateľky žalobca v konaní na preukázanie svojich tvrdení predložil a navrhol vykonať viacero dôkazov, z ktorých v jeho prospech nepochybne svedčí najmä správa hlavnej kontrolórky Mesta Sereď, výsluch svedkyne - kontrolórky W. U., výsluch svedkyne Z. P., bývalej pracovníčky žalovanej, ktorá hodnoverne popísala spôsob vyberania poplatkov a ich evidencie, ako aj samotné príjmové pokladničné doklady, v súvislosti s ktorými žalovaná neuviedla žiadne ich obsah logicky spochybňujúce skutočnosti. Pokiaľ odvolateľka namietala, že žalobca na poplatky za hrobové miesta nemal právny nárok a nemohol ju správou poplatkov platne poveriť, bolo potrebné, ako to v odôvodnení svojho rozhodnutia urobil aj súd prvého stupňa, poukázať na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý ako súd dovolací vo svojom uznesení 5Obdo/32/2011 zo dňa 22.08.2013 konštatoval, že na základe všeobecne záväzného nariadenia mesto Sereď bolo oprávnené a aj povinné poplatok za hrobové miesta v stanovených výškach vyberať a bolo aj oprávnené uzavrieť so žalovanou mandátnu zmluvu, v ktorej sa mohla žalovaná zaviazat', že bude pre žalobcu na jeho účet uvedené poplatky vyberať a v stanovených termínoch mu ich odvádzať. Právnym názorom dovolacieho súdu v zmysle § 243 ods. 1 O.s.p. je odvolací súd viazaný rovnako ako súd prvého stupňa.

Z vyššie uvádzaných dôvodov sa odvolací súd s rozhodnutím súdu prvého stupňa a jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožnil a preto ho podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil.

Nakoľko žalovaná vo svojom podaní neidentifikovala spornú právnu otázku, existencia ktorej by odôvodňovala posudzovanie tohto rozhodnutia ako rozhodnutia po právnej stránke zásadného významu, súd aj s prihliadnutím na už vykonané dovolacie konanie v tejto veci, nevyhovel návrhu na pripustenie dovolania podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

O trovách odvolacieho konania rozhodne podľa § 224 ods. 4 O.s.p. dodatočne súd prvého stupňa.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať odvolanie.